

Na osnovu Amandmana LXXXII tačka b) st. 5. i 6. na Ustav Republike Srpske, člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 60. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), Vijeće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske, na sjednici održanoj 6. decembra 2016. godine, d o n i j e l o j e

O D L U K U

Utvrđuje se da članom 13. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske broj 02/1-021-1174/16, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na sjednici održanoj 13. oktobra 2016. godine, nije povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

O b r a z l o ž e n j e

Predsjedavajuća Vijeća naroda Republike Srpske dostavila je 16. novembra 2016. godine Ustavnom sudu Republike Srpske – Vijeću za zaštitu vitalnog interesa (u daljem tekstu: Vijeće) akt broj 03.1/I-470/16 od 16. novembra 2016. godine kojim se, na osnovu zahtjeva bošnjačkog naroda, traži utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske broj 02/1-021-1174/16, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na Četrnaestoj sjednici, održanoj 13. oktobra 2016. godine. Uz navedeni akt dostavljen je predmetni zakon, Odluka o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda broj: 03.2-5-126/16, od 24. oktobra 2016. godine, kao i Obrazloženje ove odluka broj: 03.2-5-126/16-1, od 27. oktobra 2016. godine, te Amandman Kluba Bošnjaka na osporeni zakon broj: 03.2-5-126/16-2, od 27. oktobra 2016. godine. U aktu predsjedavajuće Vijeća naroda Republike Srpske navodi se da je Narodna skupština Republike Srpske na Četrnaestoj sjednici, održanoj 13. oktobra 2016. godine, izglasala osporeni zakon, te da je, saglasno Amandmanu LXXVII na Ustav Republike Srpske, ovaj zakon dostavljen Vijeću naroda Republike Srpske. Klub delegata bošnjačkog naroda je pomenutim aktom odlučio da pokrene proceduru za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda jer smatra da se ovim zakonom ugrožavaju vitalni nacionalni interesi bošnjačkog naroda. S obzirom na to da Vijeće naroda Republike Srpske nije postiglo saglasnost svih klubova u Vijeću naroda povodom predmetnog zakona, kao ni Zajednička komisija Narodne skupštine i Vijeća naroda, pitanje je proslijeđeno Ustavnom sudu - Vijeću za zaštitu vitalnog interesa da odluči da li je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

Odlučujući o prihvatljivosti zahtjeva Vijeće je na sjednici održanoj 23. novembra 2016. godine donijelo Rješenje broj UV-13/16 kojim je utvrđeno da je prihvatljiv zahtjev Kluba delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske za utvrđivanje povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na Četrnaestoj sjednici, održanoj 13. oktobra 2016. godine. Vijeće je utvrdilo da su ispunjene procesne pretpostavke za prihvatljivost zahtjeva, cijeneći činjenice da je obavještenje o pokretanju postupka za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa Vijeću dostavila predsjedavajuća Vijeća naroda Republike Srpske, da je Odluka o pokretanju postupka zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda donesena glasovima svih osam delegata Kluba Bošnjaka u Vijeću naroda, da se o navedenom zahtjevu bošnjačkog naroda glasalo po proceduri za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, te da

nije postignuta saglasnost svih klubova u Vijeću naroda, kao ni saglasnost Zajedničke komisije Narodne skupštine i Vijeća naroda.

Saglasno članu 50. st. 2. i 3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 114/12, 29/13 i 90/14), Vijeće je 23. novembra 2016. godine Klubu delegata srpskog naroda i Klubu delegata hrvatskog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske, kao i Narodnoj skupštini Republike Srpske dostavilo na odgovor pomenuto rješenje o prihvatljivosti zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda.

U odgovoru koji je na rješenje o prihvatljivosti zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda dostavila Narodna skupština Republike Srpske, između ostalog, ističe se da navedeni zahtjev nije utemeljen na Ustavu Republike Srpske, kako sa formalnopravnog tako i materijalnopravnog aspekta, odnosno da se zahtjev *de facto* odnosi na eventualnu ocjenu ustavnosti i da kao takav ne može biti predmet odlučivanja u ovom postupku, te da ni u Odluci kojom je pokrenut postupak, kao ni njenom obrazloženju, nije konkretno navedeno kako i na koji način je povrijeđen vitalni nacionalni interes Bošnjaka. Smatraju, naime, da se iz navedenog obrazloženja Odluke o pokretanju zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda ne može prepoznati namjera predlagača osim da su osporene odredbe Zakona neadekvatne, zbog čega ostaje nejasno zašto usvojena zakonska formulacija nije adekvatna i kako predloženi amandman uklanja eventualnu povredu bošnjačkog vitalnog nacionalnog interesa. Nadalje, u vezi s tim navode da odredbu člana 13. Zakona smatraju u potpunosti jasnom i da ne ostavlja prostora za eventualno pogrešno tumačenje u kontekstu povrede vitalnog nacionalnog interesa, kao i to da predloženi amandman nema svrhu uklanjanja navodne povrede vitalnog nacionalnog interesa, već podrazumijeva izmjene i dopune Zakona. Pored navedenog, smatraju da je evidentna nekonzistentnost zahtjeva Kluba Bošnjaka, odnosno da se, umjesto konkretnog navođenja povrede vitalnog nacionalnog interesa, traži preciziranje zakonskih rješenja na način da se u njih ugrađuju odredbe Ustava koje propisuju nacionalnu zastupljenost konstitutivnih naroda i grupe Ostalih, a da član 70. Ustava Republike Srpske koji je dopunjen Amandmanom LXXVII i LXXXII ne podrazumijeva mogućnost da Vijeće naroda Republike Srpske, kroz institut zaštite vitalnog nacionalnog interesa osporava ustavnost akata koje je usvojila Narodna skupština, usklađenost zakona međusobno, a posebno poštovanje postojećih zakonskih rješenja. Ističu da se Zakon odnosi i primjenjuje jednako na sve adresate u istim pravnim situacijama, da je potpuno anacionalan i da ne dovodi u diskriminirajući položaj bilo koji konstitutivni narod u smislu vitalnog nacionalnog interesa i navode da smatraju da zahtjev Kluba Bošnjaka u Vijeću naroda Republike Srpske nije utemeljen na Ustavu, odnosno da u predmetnom slučaju nije povrijeđen vitalni nacionalni interes niti jednog konstitutivnog naroda, kako je to utvrđeno Amandmanom LXXVII i LXXXII kojim je dopunjen član 70. Ustava Republike Srpske.

Klub delegata srpskog naroda i Klub delegata hrvatskog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske nisu dali odgovor na rješenje o prihvatljivosti zahtjeva.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske broj 02/1-021-1174/16, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na Četrnaestoj sjednici, održanoj 13. oktobra 2016. godine, u osporenom članu 13. stav (2) tačka v) propisano je da se Komisija sastoji od predsjednika, njegovog zamjenika, dva člana i njihovih zamjenika, tako što se drugi član i njegov zamjenik imenuju iz reda građana sa područja katastarske opštine u kojoj se

izlažu podaci o nepokretnostima i utvrđuju prava na nepokretnostima na prijedlog načelnika, odnosno gradonačelnika jedinice lokalne samouprave.

U postupku odlučivanja da li je osporenim odredbom predmetnog zakona došlo do povrede vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda, Vijeće je imalo u vidu da je tačkama 5. i 10. Amandmana XXXII na Ustav Republike Srpske kojim je zamijenjen član 68. Ustava utvrđeno da Republika uređuje i obezbjeđuje, između ostalog, ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa, kao i odredbu člana 70. stav 1. tačka 2. Ustava, prema kojoj Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Takođe, Vijeće je imalo u vidu da je zaštita vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda utvrđena članom 70. Ustava, koji je dopunjen Amandmanom LXXVII na Ustav Republike Srpske, kao princip zaštite određenog kruga kolektivnih prava kao što su: ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti, identitet jednog konstitutivnog naroda, ustavni amandmani, organizacija organa javne vlasti, jednaka prava u procesu donošenja odluka, obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture, tradicije i kulturno nasljeđe, teritorijalna organizacija, sistem javnog informisanja i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Vijeću naroda. Pored toga, u konkretnom slučaju relevantna je i odredba člana 5. stav 1. alineja 2. Ustava, kojom je utvrđeno da se ustavno uređenje Republike temelji na obezbjeđivanju nacionalnih ravnopravnosti i zaštiti vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda.

Članom 97. Ustava, kojim je dopunjen Amandmanom LXXXV, utvrđeno je:

"Konstitutivni narodi i grupa Ostalih će biti proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama u Republici Srpskoj.

Kao ustavni princip, takva proporcionalna zastupljenost će se bazirati na popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede, u skladu sa Zakonom o državnoj službi Bosne i Hercegovine. Ovaj opšti princip će se precizirati entitetskim zakonima. Ti zakoni će utvrditi konkretne rokove i regulisaće gore pomenuti princip u skladu sa regionalnom etničkom strukturom entiteta.

"Javne institucije", kako je rečeno u gornjem tekstu, su ministarstva Vlade Republike Srpske, opštinski organi vlasti, okružni sudovi u Republici Srpskoj, kao i opštinski sudovi u Republici Srpskoj ."

Razmatrajući zahtjev Kluba delegate bošnjačkog naroda Vijeće je, prije svega, konstatovalo da je u Obrazloženju Odluke o pokretanju zaštite vitalnog nacionalnog interesa bošnjačkog naroda u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske, pored ostalog, navedeno da Klub delegata bošnjačkog naroda smatra da su odredbom člana 13. Zakona, kojom je izmijenjen član 76. st. 2. i 3. povrijeđeni vitalni nacionalni interesi bošnjačkog naroda zbog neusglašenosti sa članom 97. Ustava Republike Srpske dopunjenog Amandmanom LXXXV, koji garantuje poštovanje principa nacionalne zastupljenosti i kojim je propisano da će konstitutivni narodi i grupa Ostalih biti proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama u Republici Srpskoj, da će ta proporcionalna zastupljenost kao ustavni princip biti bazirana na popisu iz 1991. godine, te da će se ovaj opšti princip precizirati entitetskim zakonima. U prilog navedenog ističe se da je nelogično i neprihvatljivo da zakonodavac izmijenjenim članom Zakona detaljnije propisuje

sastav i uslove koje moraju ispunjavati članovi komisije za izlaganje podataka na nepokretnostima i pravima na njima, a ne propisuje njenu nacionalnu zastupljenost. Smatraju, naime, da su ovakvim propisivanjem Bošnjaci onemogućeni da ostvare svoje ustavno pravo na ravnopravnu nacionalnu zastupljenost, te da bi se moglo govoriti o pravnoj sigurnosti građana u pogledu njihove imovine, zaključuju da bi prilikom formiranja navedene komisije Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove trebala obavezno voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti konstitutivnih naroda i grupa Ostalih. Navode, takođe, da pripadnici bošnjačkog naroda koji imaju imovinu na teritoriji Republike Srpske, a žive van Bosne i Hercegovine, neće moći da aktivno učestvuju u postupcima i radnjama u vezi sa uspostavljanjem novog katastra nepokretnosti, zbog čega smatraju opravdanim interes i legitimitet da participiraju u ovoj komisiji. Pored toga, navode da, s obzirom na izlaganja u opštinama gdje postoji velika imovina Bošnjaka postoji potreba dopune člana 13. tačka v) Zakona tako da se drugi član komisije za izlaganje i njegov zamjenik imenuju shodno nacionalnoj strukturi lokalnog stanovništva, sa područja katastarske opštine u kojoj se izlažu podaci o nepokretnostima i utvrđuju prava na nepokretnostima na prijedlog načelnika, odnosno gradonačelnika jedinice lokalne samouprave. Naglašavajući da je Odluka o vitalnom nacionalnom interesu donesena potrebnom dvotrećinskom većinom, Klub Bošnjaka, smatra da su Zakonom povrijeđeni vitalni nacionalni interesi bošnjačkog naroda utvrđeni članom 70. dopunjenog Amandmanom LXXVII i to: organizacija organa javne vlasti – alineja četvrta, pricip nacionalne zastupljenosti i obezbjeđenje nacionalne ravnopravnosti, te da se osim vitalnog nacionalnog interesa naprijed navedenog u prvoj alineji obrazloženja, u drugoj i trećoj alineji radi o vitalnim nacionalnim interesima definisanim kao „druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Vijeću naroda“.

Vijeće je, polazeći od navedenih odredbi Ustava, osporene odredbe Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske, te uzimajući u obzir odgovor Narodne skupština Republike Srpske na rješenje o prihvatljivosti zahtjeva Kluba delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske, ocijenilo da osporenim zakonskim odredbama nije povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

Vijeće je, prije svega, ocijenilo da navodi iz obrazloženja Kluba delegata bošnjačkog naroda ne ukazuju na povredu nijednog od prava iz okvira zaštite vitalnog nacionalnog interesa bilo kojeg konstitutivnog naroda posebno utvrđenih članom 70. Ustava, koji je dopunjen Amandmanom LXXVII na Ustav Republike Srpske. Osporenim zakonskom odredbom, kojom je propisano je da se Komisija sastoji od predsjednika, njegovog zamjenika, dva člana i njihovih zamjenika, tako što se drugi član i njegov zamjenik imenuju iz reda građana sa područja katastarske opštine u kojoj se izlažu podaci o nepokretnostima i utvrđuju prava na nepokretnostima na prijedlog načelnika, odnosno gradonačelnika jedinice lokalne samouprave, po ocjeni Vijeća, ne daje se prednost nekom konstitutivnom narodu u odnosu na ostale, niti se prave razlike među njima, jer se jednako odnosi na sve narode i građane u Republici Srpskoj. Ova odredba, po ocjeni Vijeća, prema svom sadržaju ne pravi razliku po nacionalnom kriterijumu za članstvo u ovoj komisiji, niti pretpostavlja bilo kakvu zabranu ili nemogućnost da Bošnjaci, isto kao i pripadnici drugih naroda, ravnopravno učestvuju u postupku za izbor predsjednika Komisije, njegovog zamjenika, članove Komisije i njihove zamjenike.

Isto tako, i u pogledu navoda Kluba delegate bošnjačkog naroda da su odredbom člana 13. Zakona povrijeđeni vitalni nacionalni interesi bošnjačkog naroda zbog neusaglašenosti sa članom 97. Ustava Republike Srpske dopunjenog Amandmanom LXXXV, Vijeće je ocijenilo da propisivanjem, sastava komisije za izlaganje, kao i imenovanje njenog drugog člana i njegovog zamjenika, kako je to učinjeno navedenom osporenom odredbom, nije povrijeđeno načelo proporcionalne zastupljenosti konstitutivnih naroda u javnim institucijama Republike Srpske. Vijeće je, naime utvrdilo da se imenovanje drugog člana i njegovog zamjenika u komisiju za izlaganje, koju prema članu 76. stav 1) Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 6/12) formira Uprava za jednu ili više katastarskih opština, ne može dovesti u vezu sa ustavnim načelom o proporcionalnoj zastupljenosti konstitutivnih naroda u javnim institucijama Republike Srpske.

U odnosu na ostale navode Kluba delegata bošnjačkog naroda da pripadnici bošnjačkog naroda koji imaju imovinu na teritoriji Republike Srpske, a žive van Bosne i Hercegovine neće moći da aktivno učestvuju u postupcima i radnjama u vezi sa uspostavljanjem novog katastra nepokretnosti, te da, s obzirom na izlaganja u opštinama gdje postoji velika imovina Bošnjaka, postoji potreba dopune člana 13. tačka v) Zakona tako da se drugi član komisije za izlaganje i njegov zamjenik imenuju shodno nacionalnoj strukturi lokalnog stanovništva sa područja katastarske opštine u kojoj se izlažu podaci o nepokretnostima i utvrđuju prava na nepokretnostima na prijedlog načelnika, odnosno gradonačelnika jedinice lokalne samouprave, Vijeće je ocijenilo da se očigledno radi o pretpostavkama o mogućim zloupotrebama u primjeni ove zakonske odredbe, kao i opštim konstatacijama i zaključcima koji se ne mogu dovesti u vezu sa pitanjem zaštite vitalnih nacionalnih interesa utvrđenih Ustavom Republike Srpske.

Na osnovu izloženog Vijeće je odlučilo kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Vijeće za zaštitu vitalnog interesa donijelo je u sastavu: predsjedavajući Vijeća prof. Dr Duško Medić, predsjednik Ustavnog suda mr Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović i Irena Mojović.

Broj: UV-13/16
6. decembra 2016. godine

PREDSJEDAVALA
Vijeća za zaštitu vitalnog
interesa
Ustavnog suda Republike
Srpske
Prof. dr duško Medić, s.r.